

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási czikkék:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Uj találmány.

Mióta az újabb alkotmányos időszakot éljük, még alig volt cselekvő államférfiunk, a ki annyi meglepetést szerzett volna a magyar nemzetnek, mint Bánffy Dezső báró, Isten csodálatos kegyelméből Magyarország ez időszaki miniszterelnöke.

Átok verő-e a magyart, vagy áldás hull rá az Égből, nehezen tudjuk elhatározni.

Olyan csodálatos alakulást vettek a közpolitikai viszonyok épen ebben a nevezetes esztendőben, hogy még a legbölcsebb, a legelőrelátóbb, a legfigyelmesebb politikai lángelme is tehetetlenül áll a fejlemények csodaszerepsége és az események logikálanságával szemben.

Minden nap történik olyas valami, a mi ellene szól minden történelmi tradíciónak, minden logikai egymásutániságnak és minden bekövetkezésszerűségnek, úgy annyira, hogy ha Bánffy Dezsőn állana, talán egy szép reggelen arra ébredne a nemzet, hogy a nap Nyugaton kél és Keleten fekszik le.

Valami ehhez hasonlatos fényéről veszünk hírt Bánffy Dezső bárónak. Arról szól ugyanis a hír, hogy a Bánffy-kormány rendeletet intézett, az összes egyházi és világi hatóságokhoz, melyben a király név és születési napjának testületi megünneplésén kívül az illető testületek tartásának köteleességüknek jövőre a főispáni installációkon is hasonlóképen testületileg megjelenni.

Eddig tehát csak a király részese volt abban a szerencsében, hogy az iskolák és más hivatali testületek tagjai együttesen jelenjenek meg bizonyos ünnepélyes alkalmakkor a végből, hogy tiszteletük adóját leróvják annak rendje és módja szerint.

Ezentul — a Bánffy Dezső kegyelméből — már nemcsak a korona viselőjét illeti meg és a nagy megtiszteltetés, hanem a — főispánokat is.

Ezentul már ő Felső, a koronás király nem vindikálhatja magát az azt a jogot, hogy kizárólag csak az ő iránta nyilvánuló egyetemes tiszteletnek adassék kifejezés az iskolák és hivatalok testületi megjelenésében, hanem meg kell osztania jövőre ezt a jogot és ezt a tisztességet — a rögtön utána következő nemzeti nagyságok: a méltóságos főispánok urakkal.

Jövőre mindannyiszor, valahányszor X. vagy Y. vármegye méltóságos főispánját beigtatják a hivatalába, testületileg fognak előtte hódolni az iskolák, a testületek, a közhivatalok, akárcsak akkor, a mikor a koronás király név, vagy születési napját ünnepli a nemzet.

Ezen legújabb Bánffy-féle elmélet szerint a főispánokat, — a mikor hivatalt foglalnak — ugyanolyan tisztelet illeti meg, mint a koronás királyt, a mikor ő név, — vagy születés napját tartja.

Ime: így kerülnek össze a közös tisztelet közkötelező nyilvánulásaiban a király és a minden rendű és rangú főispánok.

Mindekkor így tudtuk, hogy a király és a vármegyék főispánjai között csak van valamelyes különbség, vagy legalább is egy kis elválasztó vonal és ime előáll Bánffy Dezső báró, az ő mindent nivelláló szellemének fényözönében és felállít egy új elméletet, kiad egy új rendeletet, a mely szerint király és főispánok között a külső megtiszteltetés dolgában eddig létezett különbség nem létezik, az elválasztó vonal félre tolatik és szerencsén egy kalap alá kerül a koronás király, a nagyhatalmi podesták, a főispánokkal.

Hogy a főispánokra hízogó lehet

Bánffy Dezső legújabb politikai és közigazgatási találmánya, azt készséggel elhisszük; ámde mit szól hozzá a király, a kivel a Bánffy politikai bölcsessége imigyen egy sorba állítja a főispánokat?

Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ő felségének Bánffy báró eme legújabb államférfiúi találmányáról alkotott nézeteit kinyerhessük, egyet azonban tudunk, hogy a király aligha köszöni meg Bánffy Dezsőnek ezt a legújabb — baklövését.

Mi teljes tisztelettel adózunk minden tiszteletre érdemes és a közpályán mozgó férfiú iránt még akkor is, ha főispánokról van szó, de márazt legalább is különösnek tartjuk, hogy a köztisztviselői dologban a főispánok egy tekintet alá essenek a koronás királlyal.

Önként felmerül a kérdés, hogy a király tiszteletet parancsoló személyében állott e be apadás, vagy a főispánok nőttek egyszerre és egyetemesleg oly nagyokká, hogy eddig csak a királyt illető tiszteletben kelljen őket részesíteni minden rendű testületnek és hatóságnak?

Erre kérünk egyenes feleletet, mielőtt érdemileg méltatnók a politikai bölcsességnek eme csodálatos megnyilatkozását.

Egyben kérjük Bánffy báró, ő kegyelmességét világosítsa fel a mi bölcsességben fogatékos elménket a felől, hogy tulajdonképen minő komoly ok birta és épen most eme nevezetes elhatározásra?

A mi véges elménk — megvalljuk őszintén — nem képes versenyt tartani azzal a feneketlen bölcsesség és politikai leleménnyel, mely e rendelkezésben nyilvánul és szépen megkérjük ő kegyelmességét, oktasson bele eme dolognak a megértésébe, s ezenel kötelezzük magunkat, hogy a legelső főispáni installáció — bárránk nem szól — a rendelet — mi is testületileg fogunk megjelenni.

Politikai hírek.

A király a kvótáról. Bécsi távirat szerint ottani politikai körökben erősen korpoltálják most a királynak egy állítólagos mondatát. Ő felsége tudvaleg vasárnap kihallgatáson fogadta a Budapesti visszatért Badeni gróf osztrák miniszterelnököt, a ki a kiegyezési tárgyalásokról reforált neki. A kihallgatás rendjén szóba került az osztrák kvóta-deputáció üzenete is. Mikor Badeni elmondta, hogy az osztrákok a kvótát 43.14 — 56.86 százalék szerint akarják megállapítani, ő felsége így szólt:

— Das ist bloß ein frivoler Scherz! (Ez csak egy frivól tréfa!)

Ő felsége egyébként is határozott kifejezést adott annak, hogy a kvótának Magyarország terhére való illetén fölemelése teljességgel ki van zárva. A király e kijelentése az osztrák parlamenti körökben természetesen nagy konsternációt okozott.

Az új választások. Mint a Pol. Kor. értesül, a kormány most tájékozza magát az ország választó kerületeiről. Nem régiben ugyanis utasította a főispánokat, hogy jelentéseket küldjenek be, hogy egy esetleges új választás alkalmával, minő kilátásai lehetnek a kormánynak. A miniszterelnök körlevelében hangsúlyozta az objektivitást, hogy egy esetleges választásoknál hű képét láthassa Eddig (416) négyszázötvenhat jelentés érkezett be a miniszterelnökhöz, melyek mind a választásokról adnak lehetőleg objektiv képet.

A bécsi tárgyalások.

— Legújabb értesítés —

Bécs április 14.

Délelőtti 10 órától 1 óráig az osztrák pénzügyminiszteriumban a bankszabadság megújítása ügyében folytak a tárgyalások. Ezeknek a rendkívüli kedvező eredménye volt hogy a tárgyalások folyamán nem csak az elvi alapra nézve történt megegyezés, hanem

a részletek feletti tanácskozásban is nagyot haladtak. Megjegyzendő, hogy a tanácskozások alapját a két kormány részéről közösen megállapított elterjesztések képezték.

Az idő rövidsége miatt ma a tanácskozásokat nem fejezték be és most félbe kell azokat szakítani, mivel a pénzügyminisztert a legközelebbi napokban Budapesten igénybe veszi tárczája költségvetésének képviselőházi tárgyalása, de tekintve, hogy a bank komolyan törekszik arra, hogy egyezség létesüljön, a kormányok pedig a bank aggályaita lehetőségig számolnak, jóformán már ma megállapít, — hogy az annak idején folytatandó tárgyalások kielégítő eredményre fognak vezetni.

Khuen-Héderváry gróf horvát bán, a brixeni hidegvíz-gyógyintézetbe való elutazása előtt hosszabb ideig érkezett Bánffy br miniszterelnökkel. Bánffy báró miniszterelnök ma Goluchowski gróf közös külügyminiszterrel volt villásreggeli. Lukács László pénzügyminiszter, a ki betegsége miatt nem vehetett részt a Kállay közös pénzügyminiszter részéről adott ebédén, ma este visszatért Budapestre.

Az osztrák-magyar bank ügyében összehívott konferenciát az osztrák pénzügyminiszter nyitotta meg, ki a tanácskozás tárgyát kifejtve, azokat a vitás pontokat ismertette a melyek a bank alapszabályaira vonatkozólag felmerültek.

Ezután vita következett, a melyben a magyar kormánynak majdnem összes tagjai részt vettek. Ennek a vitaközlésnek hangja azonban éppenséggel nem volt olyan éles, mint a messze menő differenciák után várható volt és azt a benyomást tette, hogy a két kormány hajlandó a bankkal szemben bizonyos előzékenységet tanusítani.

A fogarasi ménés.

A képviselőház hétfői ülésén beható vita tárgyát képezte a fogarasi ménés ügye.

Ugron Gábor kezdte meg a vitát. Ugron kijelenti, hogy ő már annak idején is szerencsétlennek tartotta a ménés elhelyezését. Azt is hibásnak tartja, hogy a lipiczai fajt be akarták vezetni az erdélyi lótenyésztésbe. Kéri a minisztert, hogy az Erdélyben lehangyolott lótenyésztés érdekében több rendbeli intézkedést tegyen. Szükséges Erdélyben egy állami ménés fölállítását, tisztán félévrel. A ménestelepekben jobb méneket osszanak be és tisztán csak az arab és a félév angol lovakat küldjék a ménestelepekhez. És nem kell mindenféle fajtát küldeni, mint azt most tesszik, így a keresztezés folytán szörny állatok születnek. Fölhívja ezután a miniszter figyelmét, hogy az igaz lovak tenyésztésére szintén nagy súlyt fektessen, mert nem messze van az idő, mikor a mezei munkát csak lovakkal fogják végezni.

Tiszta István csak röviden akar beszélni.

A fogarasi ménésre kijelenti, hogy az a lipiczai lótenyésztésre se alkalmas, de viszont szükségesnek tartja a fogarasi ménésnek vagy egy más erdélyi ménés fenntartását. Sajnálatosnak fejezi ki ezután afelett, hogy a magyar jucker mindinkább veszít erejétől és helyesli, mert az által csenevész, vékony lábú lovakat nyertnek és enyesek a rendszertelenség által egyáltalán elenyésztették eredeti jellegüket. Azt szükségesnek tartaná, hogy egy oly telivérmenést állítsanak, a mely a pepinaria számára maga neveljen utódokat, úgy a mint félévra a mezőhegyesi ménésben kinttűnően keresztülvitetik. (Helyeslés jobbfelől.)

Horváth Gyula: A fogarasi ménés ügyével foglalkozik. A ménés felosztásának tulajdonképeni oka, hogy a ménés szétszortasága, az ottani szénaminőség, a legelő minőség, egyáltalán alkalmatlan a célra. Fogarason 6—8 hónapig az állatok oly mértékben vannak kitéve az idő viszontagságainak, hogy ott ménest fenntartani nem lehet. A ménés telepítés által azokat a birtokokat fontos kulturális céljuktól vontuk el. De a fogarasi ménés felosztásának híre mégis rossz hatást keltett. Ennek ugyan be kell következnie, de előbb Erdély egy alkalmas helyén új ménest kell fölállítani. Successive ezután föl lehet azt osztani és a birtokokat eredeti

hivatásuknak, az okszerű, józan telepítésnek rendelni, hiszen erre alkalmasabb helyet alig lehet találni Erdélyben. (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.)

Addig pedig, míg a fogarasi ménés felosztása megtörténik, kár volna egyszerre a lipiczai fajnak a tenyésztését feladni. Azt hiszi, hogy helyesebb megválasztásával a tenyészanyagának, mint a hogy eddig történt, legalább meg kellene tartania annak a jobb részét. Egy kisebb ménestelep volna fenntartandó addig, míg a másik ménés felállítatik, és akkor ezután ez az így fenntartott, helyesen kezelt, jól megválasztott lipiczai anyag, azt hiszi, hogy az országban igen jó elhelyezést találna. Ismétli Erdélynek érdekében két dolog áll. Az egyik az, hogy ott egy jól megválasztott helyen egy alkalmas ménés állíttassék fel, a másik pedig az, hogy az felállítatván, a fogarasi ménésbirtokok a maguk eredeti rendeltetésének adassanak át. Ezt ajánlja a miniszter figyelmébe. (Helyeslés a baloldalon.)

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: A fogarasi ménés kérdésében kijelenti, hogy abban a kérdésben, hogy ott maradjon-e a ménés vagy nem, elhibázottnak tartaná intézkedni, vagy nyilatkozni addig, míg a viszonyokkal a helyszínen személyesen meg nem ismerkedik. Erdély részére egy felvértényesztést feltétlenül szükségesnek tart. A lipiczai ménés takarmány dolgában mostohálly volt ellátva, de most már erre vonatkozólag is történtek intézkedések, s gondoskodva van arról, hogy az ottani mezőgazdaság és a lótenyésztés egymással összhangzásba hozassanak.

Tény az, hogy a lipiczai anyag selejtezésre szorul, azt meg is teszi, de a jó anyagot továbbra is fentartani kívánja. Tudomása van arról, hogy az erdélyi lótenyésztés az újabb időkben inkább vissza, mint előre fejlődik, de gondoskodik arról, hogy megfelelő tenyészmenek importálásával a bajon segítsen. Bővebben akar foglalkozni nemcsak a lótenyésztés, de a gazdasági élet minden ágában az értékesítés kérdésével. Erre vonatkozólag első beszédében bővebben kifejtette álláspontját, de nem zárkózik el ez irányban az idő és ezelszerű javaslatok és reformok elől.

Kártya-botrányok.

Egyik budapesti napilap egy orsz. képviselő és kaszinói tag elbeszélése nyomán a Kaszinó belső titkaiból ezeket hozza:

A szóban forgó bizottsági tag szerint a sajtó támadása arra vezethető vissza, hogy az Országos Kaszinó következetesen megtagadta a felvételt. Minthogy pedig a fővárosi sőt a vidéki sajtó nagy része is, sajnos, zsidó kézben van, érthető, hogy ezek most a leghevesebb támadást intézik a Kaszinó ellen, s nem kevesebbel vádolják, minthogy tudva helyet adott olyan egyéneknek, kik hivatásos kártyások, (spielerek.)

A vád természetesen minden alapot nélkülöz. A Kaszinónak van mintegy 1270 tagja, kik között alig tíz-tizenkető foglalkozott rendszeres kártyázással, ezek eljárása miatt az Országos Kaszinót hibáztatni, vagy épen azzal vádolni, hogy kártyabarlangot tartott fenn, nem lehet.

A szóban forgó 10—12 kártyásnak a működését külföldben a Kaszinó tagjai is nagy részben hibáztatják. Annál is inkább mivel a szóban forgó egyének jó részben vidéki balekakra utaztak. Nem lehet mondani, hogy hamisan játszottak, mint vidéken szokás.

Ha egy vidéki fiatal ember feljött, — ezeket szerették legjobban, az megtartotta a kártyatörvényt, hogy addig játszon, míg partnereim meg nem unják. A kaszinói tagok említettjei ellenben, ha vesztettek, azt mondták: Köszönöm, elég volt; ma úgy látszik nincs szerencsém! Ha pedig akkor is félbe tudták szakítani a játékot mondván: ma üldözi ön a szerencse; talán folytassuk holnap.

A vidékről felkerült balek természetesen bántum az ilyen eljárásról, de utánozni nem merte. A vidéken jó magyar emberek, nem szoktak a nyereséggel visszavonulni veszteség esetén pedig azt hitték, hogy ellenkezik gentry voltukkal, ha abbahagyták a játékot.

Hogy egyes kaszinói tagok különösen a vidékről feljövő idegenekre pályáztak, azt az is bizonyítja, hogy a télen az Országos Kaszinóban nem volt kártya: a téli vadászatok elfoglalták azokat, kik különben a dohánnyűtös játéktérmekekben pazarolják idejüket és pénzüket. Most tavasz elején megújult a játékszenvedély. Sajnos eredménye az a két kártya-affér, mely az egész ország közvéleményét foglalkoztatja.

Kiállítás.

A kiállítás propagálása Konstantinápolyban.

A konstantinápolyi magyar egyesület nagyon hazafias dolgot végzett legutóbb. — Ugyanis huszanötöt, a török főváros legelőkelőbb köréből toborzott internacionális biotársulat alakított amelynek a czélja emilenniumi ünnepségeknek minél szélesebb körökben propagandát csinálni s nagyobb kiránduló társaságokat szervezni, melyek tömegesen hozzák a keleti látogatókat Budapestre. A konstantinápolyi lapok hosszabb cikkeket közölnek a kiállításról, és szintén erősen támogatják a „Comité International de Propagande” buzgó fáradozásait.

A bosnyák kiállítás.

A bosnyák-hercegovinai osztály öt épülete (iparsarnok, erdészeti pavillon, bosnyák lakóház, vasuti pavillon, kávéház) teljesen készen áll; az iparsarnok a külső falak keleti izlésű kiszínezésével egész új képet nyert, és számot tart arra, hogy a kiállítás legérdekesebb épületei közé soroztassék. A terület rendezése és parkoztatása most folyik. A munka sulypontja az épületek belsejébe helyeződött át, a ládák tömkelege közé, a hol Hermann Konstantin bosnyák-hercegovinai kiállítási biztos fáradságtalan vezetése alatt lázas tevékenység folyik az anyag rendezése körül. Stise Ödön a bosnyák-hercegovinai országos kormány építészeti osztályfőnöke több napig szintén Budapesten tartózkodott, hogy az építkezés befejezése alkalmából szükséges műszaki intézkedéseket megtegye. A vasuti pavillon a legmutatósbab ez idő szerint, mert kifogástalan ünnepi díszben már helyet foglalt ott a bosnyák-hercegovinai államvasutak két vonata. Az erdészeti pavillonban a különféle kitűnő állatok, egész vadászjelenetek kezdenek kibontakozni utiruhájukból, míg az iparsarnok gazdag és változatos tartalma a legközelebbi napokban hagyja el deszka börtönét. A bosnyák-hercegovinai országos kormány kiállítási irodája Budapestben, Nagy-János utca 44 szám alatt van.

Fiumeiek a kiállításban.

A fiumei „Club alpin”, melynek elnöke dr. Dell Asta fiumei ügyvéd s a melynek tagjai Fiume legelőkelőbb polgárai, a magyar turista-egylettel egyetemben megállapította a milleniumi kirándulások programját. A kirándulók június 4-én délután 2 órakor érkeznek Budapestre, a pályaudvarban a magyar turista-egylettel fogadják őket d. u. 4 1/2 órakor meglátogatják a kiállítást és este 8 órakor a debreczeni csárdában a magyar-turista-egylettel együttes bankete lesz. Június 5-én d. e. 7 órakor találkozás és reggeli a Drechsler kávéházban, (az operával szemben), 8 órakor indulás az Eski-térre, honnan hajón átkelés Rudas-fürdőre, felmenet a Gelért-hegyre, onnan átrándulás hajón a Margitszigetre, 2 órakor ebéd a szigeten, este sötét kiállítási területen, 8 órakor este a vacsora a Debreczeni csárdában.

Szombaton június 6-án 7 órakor reggel összejövetel és reggeli a Drechsler-féle kávéházban, 8 órakor felrándulás Budára a várba, a királyi palota és park és a vár nevezetességeinek megtekintése, 2 órakor ebéd a Vigadó éttermében, délután a földalatti vasutal kirándulás a városligetbe, Fesztay körképe és Ós-Budavára meglátogatás, 8 órakor vacsora a magyar turistákkal együtt Ós-Budavár területén.

Vasárnap, június 7-én reggel 7 órakor összejövetel és reggeli a Drechsler kávéházban, a fő és székváros megtekintése; 12 órakor délből „összejövetel és ebéd a „Páris” szálloda éttermében, innen délután kirándulás Visegrádra az ottani híres történelmi romok meglátogatása (ezt a kirándulást a magyar turista egylettel rendezi a fiumei club kiránduló tagjai tiszteletére); visszaszövetel külföldi hajóval, a honnan majd a kirándulók a kivilágított Budapest fényes kilátását élvezhetik.

Hétfőn, június 8-án d. e. 7 órakor összejövetel és reggeli a Drechsler kávéházban, 8 órakor a tribünök elfoglalása a bandérium megismerése végett; 2 órakor d. u. ebéd a Vigadó éttermében, a délután folyamán „Konstantinápoly Budapest” meglátogatása.

Az érdekes program és fiumei polgártársak ismert hazafisága bizonyára nagy számban fogja Budapestre vonzani fiumei polgártársunkat.

Az ifjúság montre-hangversenye.

Az ezredéves kiállítás megnyitási ünnepének meghatározott mozzanata lesz. A részletek még nincsenek, legfeljebb megállítva de olyanformán tervezik, hogy a megnyitási szertartás után midőn a király megkezdje a közutakat a fővárosi középiskolák 1200 tagú egyesített énekara rázendít egy alkalmi éneket. — Az énekkar, melynek betanításával Dr. Wlassics közoktatási miniszter Harrach József zene-tanárt bízta meg. Az első próbát tegnap meg az ezredéves kiállítás területén az ünnepélyek csarnokában egy óriási emelvényen. A próba impozáns volt; a hatalmas énekkar megfelelő nagyszabású orgona kísérete mellett a Rákóczy-indulóit megrázó erővel adta elő és az előadás szabadságért úgy Harrach tanárnak mint tanártársainak a jelen volt vendégek a legmélyebb elismeréssel adóztak. Második próbát is tartanak az iparcsarnok előtt előtt és a két próba eredmények egybevetése után fogják meghatározni hogy nevezetes jelenet melyik ponton fog végbe menni.

A madarak oltalmára.

Hirdetmény.

Az „állatok védelme“ áprilisi számából. A madarak oltalma érdekében a főkapitány a következő hirdetményt tette közzé: Több oldalról panaszkodtak fel az iránt, hogy gyermekek és felnőttek a város belterületén és annak közelében, kertjeiben, üdülőhelyeik 3—9 mm. flóbert fegyverrel lövöldöznek, szőlőkben s mezőkön pedig az éneklő madarakat lepuffantják. Minthogy az 1879. évi XL. t. cz. 115. §-a értelmében községekben vagy annak közelében a lövöldözés tiltva van, s úgy azt mint azokat, a kik a lövegyvert használatra oly egyéneknek engedi át, a kik az erre szükseges jártassággal vagy értelemmel tehetőség nem bírnak, 40 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő elzárással sújtja; az 1883. XX. t. cz. 9. §-ának h. pontja értelmében pedig éneklő madarakra vadászni, vagy azokat összefogdosni minden időpontban tiltva lévén, figyelmeztetik mindenki, hogy a felsorolt helyeken a lövöldözéstől és az éneklő madarak pusztításától tartózkodjék, mert a büntetésen kívül a fegyverek is elfognak koboztatni. Végül a szülőknek és gyámoknak figyelmeztetem, hogy gyermekeiknek, — illetve gyámoltjaiknak fegyver használatra ne adjanak engedélyt, ellenesben ők fognak felelősségre vonatni. A városi főkapitányságtól. Deák Pál s. k. főkapitány.

MINDENFELE.

Kolozsvár, április 15.

Vidéki előfizetőinket kérjük, kegyeskedjenek az előfizetési díjakat mihamarabb megküldeni, hogy tájékozva lehessünk a lap további küldése iránt.

— Emlékezzünk régióiról. 1405. apr. 15. a budai országgyűlés, Zsigmond király alatt szabályozza a városok jogi helyzetét. 1690 meghalt Apafi Mihály erdélyi fejedelem. 1849 az osztrák kormány Magyarország ellen az orosz császár fegyveres intervencióját kéri. Ez meg is történt és csak így tudták a magyar függetlenségi harcot legyőzni.

— Sajtóper. Tegnap d. u. folytatta a kolozsvári esküdtszék a Radnóti Dezső és

Kuszkó István között felmerült ügy tárgyalását. A tárgyalás a Gergely Albert dr. kihallgatásával kezdődött.

A tárgyalás során Radnóti Dezső semmivel sem volt képes igazolni azokat a becsületsértő kifejezéseket, amelyek ama közleményében foglaltak, a mik Kuszkó Istvánt a „Leszámolás“ megírására bírták. A tanúkihallgatás után a vád és védbeszédet következtek. Panaszlott Kuszkó István mellett Deák Albert tartott minden tekintetben magas színvonalon álló szép védbeszédet.

Az esküdték Kuszkó Istvánt rágalmazás vádjával 12 szavazattal felmentették. A leszámolásban azonban 12 szavazattal becsületsértést láttak. A bűnrőszége névze 7 igennel, 5 nemmel szavaztak. A bíróság az esküdték ítélete alapján vádlottat 20 frt fő és 5 frt mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet indoklásában hangsúlyozza a tvszék, hogy a Radnóti Dezső nyíltírti cikkében is becsületsértést lát s csak azért nem tételt ezért eljárás folyamatba, mert ezt Kuszkó István nem kívánta, viszon vád Radnóti Dezső ellen nem emeltetett.

Az ítélet azért volt az esküdték verditje alapján oly enyhén kimondva, mert az inkriminált közleményével a Radnóti által elkövetett sértés nyomban viszonozta a vádlott.

— Ujabb szerződések. Megyery Dezső a kolozsvári színház igazgatója nagy buzgalommal folytatja társulatának szervezését. — Szervező körutjáról a reggel tért vissza. — Ujabb szerződöttette R e r e y Linát, Réthy Laura nővérét és F o r r a i (Freuner) Ferikét. Réthy Lina a székesfehérvári színház kedves és népszerű szubrettje volt. — Forrai kisasszony pedig a színművészeti akadémia operai osztályának jelesen végzett növendéke, kit szép hangjáért és jeles tehetségeért Szeged város tanítottatott, s egy évig operai ösztöndíjas növendék volt s az operánál kisebb szerepeket játszott. Megyery a fiatal művésznőhöz nagy reményeket fűz és épen azért 3 évre szerződöttette. Így tehát a kolozsvári színház összesen öt énekesnője lesz. T. i. S. Áldor Juliska, Lux Edit, Turchányi Olga, Forrai Ferike és Réthy Lina. Hasonlóképpen most szerződöttette Megyery, Szelenyi Emiliát, ki Krasznayné szerepörét fogja játszani és D a y k a Balázs népsínmű énekest is. Nagyváradon különben minden készen áll s Megyery ki is bocsátotta már terjedelmes színházi jelentését. Az érdeklődés ott különben akkora, hogy a jeles direktornak kilátása van a legkedvezőbb bérletre.

— Általános amnesia. Erdély Sándor igazságügyminiszter, értesülésünk szerint, leiratot intézett az ügyészi kar tagjához, hogy terjeszszók fel azoknak a névsorát, a kiket a nemzeti ünnep alkalmából királyi kegyelemre ajánlanak.

— Kereskedelmi Akadémiák a kiállítás. A kolozsvári kereskedelmi akadémia az ezredévi országos kiállításra ép oly gazdag, mint becses és szép gyűjteménnyel lesz képviselve. Az akadémia dísztermében kiállított tárgyak közül legérdekesebbek kétség-

kívül azok a grafikai táblázatok, a melyek a szülők lakhelyeinek, a tanulók vallás szerinti osztályozása, előmenetelük, foglalkozásuk, az érettségi vizsgálatok a beirt tanulók összeházasítása, és szülők foglalkozása szerint való csoportosítás eredményeit tüntetik ki. Igen érdekes és felette tanulságos a kiállítási tárgyak között az a térkép, mely azt mutatja, hogy az akadémia növendékeit az ország és külföld mely részeiből nyerte. Az akadémia épülete, belső berendezéseiről felvett fényképek és rajzok szintén figyelmet keltő dolgot. Igen szép kollektio egy fénykép állvány 40 képpel. Maga az állvány valószínűleg az asztalos munkáinak, s dícséretére válik Wittman és társa asztalos céznek, találatnak a gyűjteményben továbbá 2 fók értékes érem gyűjtemény külföldi pénzekből, továbbá 13 üveg fűszerfélék, tizenhárom üveg selyemfélék, és madagaskari házi ipari cikkek. Az akadémia albuma 38 képpel igen szép látni valót nyújt. Kiállítatnak az akadémia tanárainak irodalmi termékei is egyöntetű kötésben, továbbá a tanulók különböző írásbeli dolgozatai, a különböző szaktárgyakból, melyek között igen becses a földrajzi album 71 db. rajzzal. Különös figyelmet érdemel az akadémia 17 éves történetének statisztikai adatait tartalmazó nagy táblás kimutatás, mely az intézet vagyoni állapotának is teljes képét nyújtja. A tárgyakat ma már csomagolják és fel is küldik Budapestre, hol az intézet egyik tanára fogja elrendezni. Az akadémia éke s gondosan összeválogatott, gazdag és becses gyűjteménye bizonyára érdemelt elismerésben fog részesülni.

— Arányi Dezső első vendégfellepte holnap, csütörtökön lesz színházunkban. Ez alkalommal „Hoffmann meséi, ez a pompás zenéjű regényes opera kerül színpadra, melyben Arányi Hoffmann fogja énekelni. A bepesti kir. operaház e kiváló tenoristája oly műveltséget fog szerezni közönségünknek, a milyenben nem egyhamar lesz része, Hoffmann szerepét a bepesti népszínházban egy jótékonycélú előadás alkalmával bravúrral énekelte, és általános volt a vélemény, hogy ő a legjobb Hoffmann. A fő női szerepét Lesped Franciska, mint vendég, fogja énekelni, ki e szerepét hosszas és gondos tanulmány tárgyává tette. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés.

— Reményik Kálmán tilinkó-játéka a holnap kárpát estélynek fénypontja lesz. A tilinkó-művész Sepi-Szent-Györgyről ma érkezik Kolozsvárra. Reményik a Székelyföldön legnépszerűbb szereplője a hangversenyeknek. A múlt hóban mint tilinkó-művész jubileumot is tartott. A közönséget bizonyára elfogja ragadni a művészi, ki egyszerű tilinkóján oly gyönyörűen adja elő a szébbnél-szebb, havasi dalokat.

— Hegedűs Sándor orsz. képviselő ezúttal menyegző alkalmából Kolozsvár polgármesteréhez 100 forintot küldött azon célból, hogy az összeget a városi szegények között osszák ki.

— Kárpát estélyt rendez az E. K. E. kolozsvármegyei osztálya holnap este a Központi szállóban. Az estély 7 órakor kezdődik és programja igen változatos lesz. Urán-czy Nándor dr. Gyergyóvidékről fog felolvasni, utána Reményik Kálmán tilinkó népdalokat ad elő. Az osztály elnöksége gondos-

kodott, hogy a műsor többi pontjai is élvezetesebb legyenek. Jegyeket az E. K. E. titkári hivatalában 1 frtért lehet váltani.

— Fiuméből. A magyar tengerpartról szép gyűjtés érkezett a Mátvás szobor bizottsághoz. Domb Győző, kit Kolozsvárról is sokan ismernek, ismerősei körében 25 frtot gyűjtött. Az adakozás: Alig van hazafias, vagy humanitárius cél, melynek előmozdítását ott ne találjuk dr. Mészáros Károly és Popper István mérnök nevét. Most a Mátvás szobor gyűjtőbizottságának ugyanazon napon küldtek 50—50 frtot. Kivül még Budapestről adományokat küldtek Gruz Albert min. tanácsos 5 frt, megyeri dr. Krausz Izidor 5 frt, és Benke Gyula 5 frt, gyűjtöttek Stolz Ferenc 3 frt 20 kr., Rácz Gerő 10 frt László Zsigmond 15 frt, a pénzügyi miniszteri számvevőség 3 frtot. Általában az ország fővárosa szépen adakozik a hazafias célra. A harmadik ezer: Még nincs egy hónapja, hogy a Mátvás-szoborra az újabb gyűjtés megindított s már is a harmadik ezer forint felé haladnak az adományok. Ujabbban Kolozsvárról gyűjtöttek dr. Martin Lajos egy. rektor. kinek családja 10 frtot adományozott, Melitsko Frigyes 10 frt, a kolozsvári pincesz egyet 32 frt 50 krt, Güncz Árpád pósta titkár 21 frt 50 krt adakoztak: Keresztessy Pál családja 5 frt, dr. Weisz József 2 frt, Meiszner Sándor és József 10 frt, Reményik Vilmos 10 frt. A vidékről gyűjtöttek Rieger Imre Aradról 22 frt 50 krt, Dósa Elek alispán M. Vssárhelyről 27 frtot, Ráth Zsigmond Bécsből 8 frt 50 krt, Köllő Ignác Csomafajáról 2 frt 3 krt, dr. Furnovszky Mór M. Vssárhelyről 2 frt 50 krt, Prokucsek Sámuel Nagy-Szebenből 6 frt 74 krt, dr. Klatrobecz Gyula Csucsáról 2 frt 95 krt adakoztak Gyarmathy Zsigáné 5 frt, Jablanczy Sándor tábornok Kassáról 1 frt, Móza Atilla Áránykútról 5 frt, Felföldi Elek 2 frt, Altörjay Imre Esztergomból 1 frt. Az újabb eddigi eredménye 2425 frt 97 krt.

— Porcellán festészet. Nem csak professzionisták, hanem műkedvelő festők is találkoznak Kolozsvárt a porcellán festészet terén. Két fiatal úr hölgy készített gyönyörű porcellán festési munkákat a milleniumi kiállításra. Bentheim Lujza (Bentheim színházi festő leánya) és Schandl Amália (Schandl vasuti felügyelő leánya) gyönyörű munkái láthatók a Fiseher Vilmos kolozsvári porcellán üzlet kirakatában.

— Bomlik az Econumul. Nem az intézet, hanem az az épület, a melynek egyik ablakából pár év előtt, egy ominzus közel lógott le a hid-utczában az ódon épület helyére szép palota fog emeltetni.

— Kettős eljegyzés. Szép családi ünnep folyt le közlelebről Kathonay Gyula házánál Marosvásárhelyt, mikor Irén leányát eljegyezte Tóthfalusi József marosvásárhelyi ref. lelkész a „Marosvidék“ felelős szerkesztője; Erzsikét Dr. Péterffy István orvosudor.

— Előfizetési felhívás. „Marostordavármegye népoktatásiügyi intézetének történeté“ — mely április hó folyamán meg fog jelenni, bocsátom ki előfizetési felhívásomat. Midőn ezen történelmi munka megírására vállalkoztam, ezúttal volt a történelmi hűség szemellett tartása mellett, oly munkát adni, hogy azt ne csak a,

szakember, hanem a laikus is kedvelő forrass. Epen azért munkámat 3 részre osztottam. Első részben általánosságban tárgyalom megyei népoktatásunk fejlődését a reformációtól korunkig; a másodikban az egyes iskolák történetét külön külön és a harmadikban az megyékben működött tanfelügyelő életrajzát, a humanistikus intézetek és a megyénkbeli tanítóes-tületek történetét. Munkámban a mellett, hogy sok, eddig még nem tárgyalt tanügytörténeli adatot is találni fog a olvasó, közölve lesz még 8. részint tanügytörténeli-emlék hasonmása is. A munka előfizetési ára 2 frt, mely összeg alól-irothoz küldendő. Marosvásárhelyt, 1896. Április hó 9-én. Pallós Albert, el. és polg. lelkész. igazgató.

— Értesítés. Bátor vagyok mindazokat értesíteni, kik Jólát című drámái költeményemre előfizettek, hogy a megrendelt példányokat ápril 10-én postára adtam, részint kereszt kötés alatt, részint csomagokban. Ha netán valaki kezelési tévedésből vagy postai zavarok miatt a példányt nem kapta volna meg, sziveskedjék levelező lapon velem tudatni címét, lakozási helyét, az utolsó postát, az utca és házszámát és én után fogom küldeni. Ezzel egy idejűleg tudatom, hogy újabb megrendetéseket szívesen fogadok. A mű ára 1 frt. Címem: Rédiger Géza Szabéd up. Mező-Récz. Rédiger Géza.

— Szivar, tűz és víz. A Magyar Estilapban olvassuk: Az öreg Tisza Kálmán szokása szerint ma is beült a képviselőház buf-fet-jébe, ahol egész udvara van. Ahogy ül és beszélget, egyszerre csak besétál Helfy Ignác. Kossuth palatusa jó kedvében és a trafikushoz sietve, hangosan szólott:

— Kérek Tisza-szivat! Tisza Kálmán hallgatott.

— Aztán kérek Tisza-tűzet is — évdött tovább Helfy Ignác.

— Azt már ne keress! — szóval megcsöndesen a generális. A tűznek vége, víz vagyok s annak is nagyon gonosz, mert sokszor ki szeretnék áradni, hogy benneteket előlensek.

S a két öreg: a generális és a palatinus, az évdés után mosolyogva szorított kezét.

— Forrongó község. A Lippához közel fekvő Soborsin községben valóságos lázadást fojtott le e hónap 11-én a csendőrség. Az ottani intelligencia ugyanis a saját költségén néhány lámpát állítottatott fel a község utcáiban. Az oláh lelkésznek és tanítónak, kik a községi biróval ellenséges lábon állanak, sikerült 80 paraszttal elhitetni, hogy a lámpákat a biró a község terhére állíttatta fel. A felbujtogatott parasztok erre a lámpákat kiásták és a községhez elé tudták, hogy a birót és az esküdtéket megverjék. A felingérlt nép az ott állomásozó és a helyszínen megjelent öt csendőrséget is ellenszolgált és így Csukay főszolgabíró jónak látta a környékbeli csendőrséget táviratban segítségért hívni. A Berzaváról, Zámbo, Radnáról és Szlatináról megjelent 36 csendő az estéli órákban puskatussával verte szét a tömeget. A lázadásnak emberélet nem esett ugyan áldozatul, de annál több lámpa tört össze. A pópát és a tanítót, ugyszintén Tripe Arszen és Lupác György főzinkosokat, a kik a népet vezették, feljelentették a fenyítő bíróságnak.

— A Nizza-nyaraló. Furtando-Heine asszony, mint annak idején említettük, egy nyaralót ajándékozott a francia államnak.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRGZAJA.

1896. Április 15.

Az asszony birodalma.

REGÉNY.

CRAIK ASSZONYTÓL.

— Két kötetben. —

Az „Ellenzék“ számára fordította: Amica.

ELSŐ KÖTET.

XIII.

(Folytatás.)

(51)

De én velem ez másképpen van. Én ide jöttem ma — és biztosítottalak róla, hogy ez az első látogatásom — idejöttem egy világos joggal és elismert jelleggel. Gyula én egy kedves testvért adok neked. — Testvért! — kiáltá az ifju és borzasztóul elápadt és szemei keresték — hogy melyik az, e volt az a Lettié? Aztán, mintegy a kétségbeesés erejével, beszélni kényszerítette magát.

— Mond meg — gyorsan — gyorsan melyik! Ez oly hirtelen jött.

— A valóságban nem oly hirtelen — csak annak látszik — mondá Vilmos mosolyogva és te már is nagyon szeretted őtet — és tudod róla, hogy jó testvéred lesz. Edna szorítás kezét vele.

— Edna — tehát Edna?

— És aztán, vagy a saját természetes ösztönét követve, vagy egy annál még sokkal erősebb izgatottság visszahatása következtében, Gyula előre rohant és a helyett hogy kezét szorított volna, melegen megökölt Ednát.

— Bocsánatot kérek, de nem tehetek róla. Oh, maga drága kis jószág — ugy, tehát maga az igazán? maga az, a ki szinte viszályt hozott Vilmos és közömb — az első komoly viszályt egész életünkben?

— És reményem, hogy az utolsó, — mondá Vilmos vidáman, megengedve Gyulának hogy a kezét hatalmas rázásával lesza-kítsa.

— Ne gondold vele — ne gondold vele, öregem. Minden jó a mi jól végződik. Örülök. Teljesen megvagyok elégedve. Ő a legjobb kis testvér lesz az egész világban. Edna, adja ide ismét a kezét, engedjék meg, hogy mindnyájukkal kezét szorítsam.

De midőn Lettihez érkezett, hirtelen megállott.

Letti méltóságos modorban nyújtotta ki hosszú vékony ujjait, és az ő kegyes mosolyával mosolygott, egyformán mindnyájunkra, épen úgy, mint a kihevült, szenvedélyes ifju arcára.

— Stedman ur, én azt gondolom, hogy ez őnt és engemet olyan fél sógorokká tesz; én késsz vagyok ezt a rokonságot elfogadni. És remélem, hogy mi mindig nagyon jó barátok leszünk, épen, mint ha testvérek volnánk.

— Köszönöm, volt a válasz.

— És az ifju izgatott kedélye lecsendesült, sőt szomorú lett. De ez nem volt szokatlan állapot Gyulánál, mert gyakran megtörtént, hogy a legkicsapongóbb jókedvűből a legkomolyabb buskomolyaságba ment át.

Talán a Gyula kedélyének ez a gyors változása, vagy egy idegen elemnek a becsésséges trio között való jövelele miatt, az estének a hátralevő része nem volt oly kellemes, mint azelőtt. Vilmos dícséretre méltó állhatatossággal igyekezett a társalgást fenntartani, és Ednának nagy erőfeszítéssel sikerült a bátorlanságát leráznia, és helyét a vacsoránál, mint háziasszony elfoglalni, és kiváltképpen Gyulához nagyon figyelmes volt, előre megizeltetve vele, hogy milyen jó testvére szándékozik lenni.

Mert a saját nagy öröme és boldogsága közben, szíve felmelegedett-e szeszélyes, változékony, szerető és szeretetreméltó ifju iránt, a ki, mint nagyon sok ifju, olyanak látszott, mint egy kevés sulyak megterhelte hajó, melynek az egész utjának a sikere at-

tól függ, hogy milyen kéz veszi át a kormányrudat.

— És azonkívül, amhár tudta, hogy az aszszonyias és nevelés, önkénytelen sajnálkozást érzett az iránt, a ki oly hosszasan lakott Vilmostal és ezután, ő miatta, nem fog többé azzal együtt lakni.

— Ő a szegény Gyulához jó és megbocsátó tudott lenni.

De azért a felleg nem vonult el, amhár mindenki igyekezett azt eloszlatni — Lettiét kivéve, a ki nem volt elég éles elméjű, hogy valamit meg lásson és folytassa a csevegését — mialatt a feszélyesség annyira terjedt, hogy megkönnyebbülés volt midőn a társaság szétoszlott.

Doktor Stedman indítványozta a menelt és aztán az ablaknál állott Ednával, hosszasan beszélgetve vele, mialatt Letti a folyosóra ment és intett Gyulának, hogy kövesse őtet.

— Mi ketten — mondá nevelő — borzasztóul az utjokban vagyunk a szeretőknek. Félek, hogy a jövő vasárnap a konyhába kell vonulnunk — az az, ha maga megmarad azon szándéka mellett, hogy eljön és ügyel a testvére, midőn az udvarolni jön.

De magának nagyon unalmas lesz egyedül csak én velem lenni.

— Egyedül csak magával! — mondá Gyula, reá nézve a mint az előszoba falához támaszkodott és csudálatos szépségével megvilágította azt az egész szegényes kis helyet. Egyedül csak magával.

— És Letti lesütötte a szemeit, érezve az ifju bámulatát és talán neheztelt a sorsra, miután azt elfogadni és élvezni feljogosítva gondolta magát. Azaz, ha ugyan valaha egyáltalában gondolkodott, vagy a jelen pillanatról megelőzőleg tíz percezel gondolt.

— Én azt gondolom, hogy azok mind a ketten nagyon boldogok, — mondá Gyula végre egy pillantást vetve a néma nappali szoba felé.

— Oh, természetesen. Mindenki nagyon boldog eleinte. Az az — én azt gondolom,

— Nem, — mintha a saját tapasztalásomból tudnám.

— Oh, azt hiszem, hogy maga és én nem vagyunk unjonczok ebben.

De a börtön titkait nem fedezzük fel. Miután a szerelem olyan, mint ha az ember börtönben volna.

— Mi? — kérdé Letti csudálkozva, és azután bizalmasan azt tette utána, a börtön említését nem szerettem magától hallani. Reményem, hogy a testvéremnek nincsenek adosságai — mai napig a fiatal emberek nagy része tele van adóssággal. Mondja csak, van ő olyan jó körülmények között, hogy megnevelhesen?

Nem azért kérdem, mint ha egy szavam volna ellene. Önkényt értetődik, hogy az én testvérem ösmeri önmagát, és tisztában van magával, és azt cselekszi, a mit ő helyesnek gondol; — mindig azt tette.

De nem lesznek nagy szegények? Mert olyan borzasztó dolog szegénynek lenni!

— Átkozott dolog! — mondá Gyula.

— És az ifju vadul égő szemei szikráztak, a mint az előtte álló szép teremtetére nézett. Arra a csudaszép leányra, a kit valami szerencsés férfi, mondjuk egy keleti szultán, vagy egy nyugoti herceg, szívesen megvett volna, az egyik egy gyűrűvel, a másik a meghatározott számú piasszterrel, és elvitte volna megával, hogy selyembe és bársonyba öltöztetse, gyémántokkal ékesítse — minden képzelhető adománnyal elhalmozza, kivéve azzal, a mivel az talán egy sem törődött, vagy csak olyba vette volna, mint ha többi dolgokkal vele járó ráadás lett volna — a szívével.

— Igen — folytatá — a szegénység borzasztó állapot.

Erre nézve egyetérték Kenderdiné kisasszonnyal.

— Lettinek is szólíthatna, ez által rögtön tisztában volnánk a rokonságunkkal, — mondá Letti enyelegve.

— Köszönöm, köszönöm Letti, — és az ifju megragadta a kezét.

— A mi testvéries vagy sógorsági öz-

szektetésünket értem, — mondá Letti visszahúzódva.

Mire Gyula bocsánatot kért és rögtön visszavonult.

— A mit kedgyed az előbb mondá — jegyzé meg az ifju rövid szünet után, mialatt a bent levők beszédének a halk morgása tébolyítólag jött a füleibe — őket ketten, a mi kedves testvéreink, a mi bölcselő szemekkel tekintve őket — egyszerűen boldok.

Az én testvérem bizonyos jövedelme, miután maga azt olyan okosan kérdése tette, csak kétszáz font. E mellett, mint orvos, megkereshet még kétszáz fontot, a mi mindössze csak négyszázat tesz. És természetes, hogy négyszáz fontnyi évi jövedelem egy asszony előtt éppenségesen szegénységet jelent. En magam is azt gondolom, hogy Vilmosnak házasságról álmodozni, merő örültség.

— Fiam, mit mondtál? kiáltá Vilmos sugárzó fénnnyel az acozán, amhár az még mindig soványak és kimerültnék látszott — örült vagyok? Az? — Nem én vagyok az, de Gyula a ki megérdemlé, hogy a tébolydába tegyek. Tizenöt éves kora óta folytonosan szerelmes volt, de soha sem talált olyan nőt, a ki elég jó lett volna arra, hogy testzését egy egész hónapig leküsse. Várj csak várj öcsém! Várj, míg az igazít megtalálád és te is megnyerted.

— Igen, Gyula, várjon, mondá Edna szeliden, a mint kedves testvérieséggel mind a két kis kezét a jövendőbeli sógora kezébe tette és aztán elvette onnan, hogy a kabátja ujjáról valami port eltávolítson, igen várjon, míg az a boldog idő elérkezik; és az a leány oly boldog lesz és oly nagyon fogja magát szeretni, mint én Vilmost.

— Édes kis testvérem, az isten áldja meg magát, mondá Gyula elfogult hangon, a mint hirtelen lehajolt és Edna kezét megcsókolta. Nem, Vilmos nem örült, ő szerencsés ember. És én tudom, hogy az utóbbi időben szomorú és kényelmetlen élete volt: és én nem segítettem azt kényelmesebbé tenni.

(Folytatás következik.)

Nizza-nyaraló beteg tisztelt menhelyétől származó. Most azt írják a lapok, hogy a nyaralóban öven alpitványi hely van, tizenkét tiszt veszi igénybe az üdülés lehetőségét. Ennek oka abban rejlik, hogy a benlakókat a legszigorúbb fegyelem alatt tartják, megszabják az időt, amikor vissza kell térniök sőtákról, meddig kell ágyban maradniok stb. Pedig a lábbadozó tisztelt letelepítést könnyű, kényelmes életet követelnek maguknak. Hiszen Furtado-Heinne asszony éppen azért látta el a nyaralót 60,000 frank-nyi dotációval.

— **A vetések állása.** A tavaszi évszáz immár érezhető kedvező befolyását a növényzetre, amennyiben az országból csaknem mindenütt a növényzet fejlődéséről és a őszi gabonafélék bokrosodásáról kapunk híradásokat. A buza és rozs, nemkülönben az árpa és repce is szépen gyarapodnak. A tavaszi korai vetésekre rendkívül jól hajt a mostani erős és nedves időjárás; a fagytól megpörkölt árpa is kiheveri baját, de a kapás-növények is szépen fognak fejlődni. A gyümölcsfák csaknem mindenütt virágznak. Ha így nem éri a gyümölcsöt és szőlőt, úgy még országazerte jó középtermésre számíthatunk. A lőhere és lucerna is erőteljesen, jól a réti szénának való fű is. A legelők már kivétel nélkül zöldelnek.

— **A király és a királyné Budapestén.** Bécsi tudósítók telefonon jelentik, hogy a király az eddigi megálopodások szerint már április 28-án vagy 29-én utazik Budapestre. Erzsébet királyné 30-án jön a magyar fővárosba.

— **A kínai császár porcellánjai.** Megírják, hogy a pekingi császári palotából pár héttel ezelőtt ellopták a legbecesebb porcellánokat. Az ég fia borzasztóan fülháborodott a miatt és megparancsolta, hogy szigorú vizsgálatot indítsanak. A vizsgálatat megbízott mandarínok egyike letartóztatott három tolvajt és azok orgazdáját, mire a császár újból megparancsolta, hogy ne gyakoroljanak kegyelmek; hanem a legszigorúbban büntessék a bűnösöket. A császár ezenfelül azoknak a hivatalnokoknak a megbüntetését is követelte, akik a porcellánkamarákra felügyeltek, mert csak ezeknek a hanyagságán mulhatott, hogy a lopásokat oly hosszú időn át folytathatták. Legmeglepőbb az egész dologban az a nagy fülháborodás, melyet a kínai minden hasonló alkalommal tanusít, pedig egyre lopják, csak az ég fiát, udvarának összes hivatalnokait megvesztegethetők és sehol a világon a korrupció olyan óriási mérvet nem öltött mint a mennyei birodalomban.

— **145.000 frank évi jövedelme** van Reichenberg Susanne kisasszonynak, a Theatre française tagjának. A Comoditól — mondta az újság-íróknak, a ki meglátogatta — évi 35.000 frankom van, két napi szabadnapomat 50.000 frankkal értékesítem. Felolvasásaimért, matinéikért estélyekért legalább 30.000 frankot kapok s egyéb fellépéseimről is kerül 40.000 frank. Mindent egybevéve, évi jövedelmemet 145.000 frankra becsülhetem. Hogy ily nagy jövedelem mellett a szűkösege nincsen, azt a művésznő nyomatékkal jegyezte meg. Vajjon mennyire kerti lehet Reichenberg kisasszony honfitársainak?

— **Lefőzött bíró.** A kolombói törvényszék előtt nemrég panaszt tett egy úri ember, hogy egy régi ellenségétől az utczán hatalmas nyaklevést kapott. A bíró, a ki szerette volna gyorsan elvégezni a munkáját, rá förmedt:

— Szegyelje magát ilyen csekélységgel a törvényszék előtt megjelenni. Menjen, nem fogadom el a panaszát.

A panaszos vidóran mosolygott és túlradó szavakban mondott köszönetet a bírónak. — Boldogság tesz ez a kijelentése, — mondta — mindig óhajtottam, hogy némely ismerősemet felpofozhassam az utczán, de félttem, hogy megbüntetnek. Most, hogy a törvényszék véleményét tudom, nem tartózkodom tovább és még ma néhány őszinte poflevést fogok osztogatni. Reményelem, hogy addig a nézetét nem fogja megváltoztatni.

— Megálljon! — kiáltá a bíró, mikor látta, hogy az elutasított távozni akar — felfutolunk csak meg a kérdést. Adjál aló a panaszát.

Azután annak rendje és módja szerint tárgyalta az ügyet és elítélte a pofokodót.

— **Szakadás az oláh ligában.** A bukaresti oláh liga kebelében lényeges véleménykülönbségek merültek fel a melyek az elnökséget arra bírják, hogy a liga tagjait külön kongresszusra hívja össze, a mely a jövőben követendő magatartást illetőleg irányadó határozatokat hozzon. A kongresszus május 24. és 25-én tartják meg Bukarestben. Valószínű, hogy Urechia és az egész választmány lekötötte a kongresszuson és hogy legközelebb részben-nagyjában új elnökséget kap a liga. A tagok nagy része ugyanis azon iparkodik, hogy az ugynevezett erdélyi kérdést (most függőben hagyják, a liga főfigyelmét a Dobruđa sára fordítsa, a melynek eloroszosítása napról-napra nagyobb arányokat ölt).

— **Az opium fogyasztás Amerikában.** Az opium fogyasztás az Egyesült-Államok területén az utóbbi években roppant mérvben emelkedett 35 év előtt Albanyban, melynek akkor mintegy 57000 lakója volt, mindössze 350 font opium és 375 uncia morium használható föl Azóta a lakosság 31,000 lélekre emelkedett, de az opium fogyasztás 5500 unciát teszi ki. Az opium nagyobb részét eredeti alakjában hozzák forgalomba és pedig többnyire a kiskereskedésekben, ami arra vall, hogy az opiumevők fogyasztják el. — Az is különös, hogy a fogyasztók nagy többsége a női nemhez tartozik.

Az illat-szerek használata.

Az illatszerek kereskedők körében nem kis aggodalmat kelt, hogy korunkban az illatszerek használata rohamosan csökken. — Egész Európában alig fogyasztanak el évenként egy millió liternyi. Hajdan, különösen a keleti tartományokban másként volt. Dárius perzsa király utközbén is negyven illatszerekészítőt vitt magával s a római előkelő nők illaszereinek a szagát, Plinius szerint, — messziről meg lehetett érezni. De még a középkorban is ujkorban is nagyon elterjedt ez; Franciaországban legelőször Mária Antoniette példája hatott kedvezőtlenül rá, bár később Napoleon neje ismét dívatba hozta.

— **Az Egyesült Államok hírlapja.** Az Egyesült Államokban 1704-ben jelent meg az első hírlap "Boston News Letter", cím alatt Franklin szerkesztésében. 1754-ben 9 lap volt, e közt 4 Bostonban. 1776-ban mindössze 37 hírlap volt, még pedig valamennyi hetilap. 1800-ban 200 hírlap jelent meg, közte 17 napilap: 1828-ban 852 lap 16 millió példányban, 1852-ben 2526 lap 426 millió példányban, 1880-ban 9723 lap, közte 825 napilap s 1895-ben 20,395 lap jelent meg, közte 1050 napilap Ezzel szemben érdekes összehasonlítani Németországot, ahol száz évvel előbb (már 1609-ben) jelent meg az első hírlap s mostanság mindössze csak mintegy 6000 lap jelenik meg. Pedig nekünk még ez is nagyon soknak számít.

— **Az „istentelen biblia.”** Londonban nemrég egy árverésen 80 forintért kelt el az ugynevezett „istentelen biblia” (wicked bible) egy példánya. Nevét onnan kapta, hogy a hetedik parancsolatból kimaradt a „not” (ne) szócska és így a bűn eltitálása helyett a bűne ösztönöz. Ebből a biblia kiadásból mindössze körülbelül 6 példány van.

— **Az emberi állkapocs ereje.** Doktor Black, backsonvillei (Amerika) fogorvos egy élménen megismerkedett erőmérővel mintegy 150 embernél megmérte az állkapocs-izmok összehúzó erejét. A megvizsgáltak közt legkisebb erőt fejtet ki egy hét éves leány, a ki metszőfogaival 136, zápfogaival 30 kiló erőre fejtett ki. Legtöbbet produkált egy 36 éves orvos, ki látszólag minden megerősítés nélkül 122 kilóig vitte.

Megyery és a nagyváradi újságírók.

A nagyváradi újságírók tegnap, midőn Megyery utba ejtette Nagyváradot, egy tréfát akartak vele jártni. Megyery ugyanis kijelentette, hogy este a „Fekete Sas”-ban fog vacsorálni, hol az újságírók törzsvendégek. — F e h é r Dezső és L o v a s s y Andor szerkesztők este bankettszerűen feltrétek. — Hamza bandáját odarendelték, az asztalra pezsgős üvegeket raktak — de bennük csak limonádé volt. Megyery este belép és egy kedélyes kis valami történik. Két fél verzió kering a történetekről. Megyery így mondja: Mindjárt észre vettem, hogy mi készül. Rákóczy indul, fehér nyakkendő, üdvözlő szónoklat. A szónok nevére a terített asztalra mutat és örvend, hogy én tiszteletükre bankettet adok. Észrevettem a csapdát. Lovassy pezsgőt bontat, ez durran, két színű, én tehát csak akkor vagyok hajlandó inni, — ha Lovassy velem tart. Így a tréfa csak félig sült el, de a fél is kellemes volt.

Mulatás azután tovább. Így Megyery A nagyváradi lapok azonban úgy adják elő a dolgot, hogy Megyery rémséges trémákat állított ki, hogy a bankettet neki kell megfizetni s a preparált pezsgőből csak ő ivott. — Erről a kedves, jóízű esetről szól L o v a s s y Andor a nagyváradi arany ifjúság vezérének és szemleli ezermesternek a következő ékes és vidám verse:

Megyeri-bankett.

— Hős költemény. —

M o t t ó:

Vándorszínész direktor Megyeryi Van-e, ki e nevet nem ismeri?

Pendüljön lantomnak vidám, rozdás hurja, Hadd száljon az ének, mely oldalom furja. Pajkos, fúrge manók csiklandozzák tollam, Megernyedett kedvem felolvad a borban. Tegnapi gyorsvonattal jött el Kolozsvárral Megyeryi, ki nem jött, hanem jegyet árul, Direktor oda át bércezs Királyhágon S mint művészt csodálják, Kigyínek és Hájon. Mikor megebédelt a tavaszi „Nap”-nál, Megjelent civilizált, katonánál, papnál; Azután lefeküdt árnyas szögélyükbe S hörkölt, mint álmos pok jóllakva, a sutba, Mig ő ott szendergett újságírók mentek S Hillinger Lipotnál bankettet rendelték. Alig alkonyult be a „Sas” éttermében, Felterítették egy hosszú asztalt szépen. Égett a terebren gázsal fűlő fájér S a tányérok körül vasz gut, und vasztájér. Virág a közepén, sajt, mogoró, torta; Bakator, villányi s másféle bor sorba: Saláta, szulcos krém és kocsonya rezgő, Aranyos üvegen jégbehejtött pezsgő; Melytől a félhelt is hamar lángra nyul; mert Keble nem rejtgetet mást mint, brázipulvert. Ott van a Szabadság Nagyvárád, Tiszántul, Amely reviziót akar elől-hátul. A szegletben állott a zenélő banda, Tizenkét társával a fiatal Hamza. Vidám újságírók frakkba, klakkba, lakkba, Mosolyogtak, mint a légy a tejszín habba, És nyílt az ajtó; jött Megyeryi Dezső, Minnenki így szólott: Ez ő! Ez ő! Ez ő! Felállott, éljenzett a lelkesült csapat, Melynek nyomdafesték fogyasztása szabad.

Ott volt Lovassy ur és Várady Zsigmond. Akinek a nyakán szinig telve a gomb. Buksi Fehér Dezső s bölcs Szalóky Elek, Kinek szíve hideg de vakszeme meleg, Gallovits a méla, Hrabovszky a fúrge, S Halász Lajos aki ugrált, mint az ürge, Mikor a zaj megszűnt felállt Szabó László, S lábait emelé, mint egy sánta gázló! Azután így szólott: direktor Megyeryi! Dicső férfi juh, ki szívünket megnyeri Údv neked; dicsőség, ámen és hozsánna, Szeret téged Marcsa, Juczi és Zsuzsánna, De mi is szeretünk s kérünk ma estére, Új le mi közénk és tedd a gondot félre; Van itt enniváló s ihatás is rogyásig S vadászhat sz dudra hajnalhasadásig. Meghatva válaszolt a direktor s leült, Orra lyuka táglut s a tarkója hevült, Harmadik fogásnál a pincesz besurruant, S a maszlagos pezsgő habozva kidurruant. Koccintott mindenki; Megyeryi ur ivott, És keresztet vetett, pedig nem is bigott. Fintortá ajkát fogat csikorgatta, Mind a két tenyerét köldökhöz kapta: Vesszet ital — így szölt — váradi talizmán, Átezikázik testem minden ízén, izmán. A banda tust húzott s áradt a díkezió, És Megyeryi fűtyölt, mint a pályi rigó, De éjjelkor felkelt s így szölt: menni muszáj Ambátor önkötlő elszakadni most fáj, De a kötelesség készlet Kolozsvárra; Kedvesen emlékszem e jó vacsorára.

LOVASSY ANDRÁS.

IRODALOM.

Az erdélyi ref. iskolák állapotairja.

(Hazánk ezer esztendő fennállásának emlékére írta és szerkesztette Parádi Kálmán. Kolozsvár, 1896.

Nincs kétség benne, hogy a milleniumi ünnep után hatalmas lendületet fog venni Magyarországon a történetírás. Kulturális intézményeik egymással versenyezve sietnek kiadni a történetüket. Egészen megbecsülhetetlen az a hatás, a mely a monographiák-ból a nemzetre fog háramlani. Alig van kor-szak, a melyben nagyobb szükség lett volna a történeti tudat emelésére, mint épen a mai midőn új s vad idegen áramlatok már-már megfosztani látszanak minden újabb irodalmi, politikai és társadalmi alkotást a nemzeti karaktertől.

Következtelesség nélkül sem egyéni, sem nemzeti jellem el nem képzelhető. Az egyén következetessége az emlékezetet, a nemzet következetessége a történeti tudáson alapul. Csak úgy lesznek következetes, ha emlékezem rá, mit gondoltam, mit tettem, tegnap a nemzet minden tagjának ismernie kell a tegnapi, a tegnapi vágyait, törekvéseit, akaratát, hibáit és erejét, ismernie kell a tegnapi szeretetének és gyűlöletének, megvetésének és rajongásának tárgyait, hadd tudjon közre munkálni abban, hogy legyen ez a nemzet minden ízében következetes magyar.

Ebben segít meg bennünket az annyiszor hangoztatott, de annyiszor meg nem értett történeti tudat. Ezt emelni nemzeti kötelesség, a ki ezt emeli, az szolgál a hazájának.

Ebből a szempontból fogva fel a dolgot, a milleniumi évben megjelenő száz meg száz monographiát sokkal többnek kell tartanunk a konvencionális ünnepi csafarangnál. E monographiák nemzeti feladatot teljesítenek.

Milleniumi monographiáink roppant számában kiváló helyet fog elfoglalni „Az ev. szerinti reformált erdélyi ref. egyházkerület fő-, közép- és elemi iskoláinak állapotairja,” melyet Parádi Kálmán a kolozsvári kollegium kitűnő tanára, s az ev. ref. egyletek tanügyi előadója szerkesztett és írt meg.

Parádi majdnem husz éve tölti be az egyházkerületben a tanügyi előadói székét.

Nálánál jobban senki sem ismeri az erdélyi ref. iskolák állapotát, melyeknek fenn-tartásában és tovább fejlesztésében maga a legtevékenyebb részt vette.

Ez állapotiraj szerkesztésével, — a mely az összes erd. iskolák utolsó 20 esztendejének pontos adataiból van összeállítva, sőt a gymnasiumoknak egész történetét is adja, megbecsülhetetlen szolgálatot tett a szerző nemcsak egyházának, hanem a magyar nemzet művelődés történelmének is.

Munkája úgy az adatok megbízhatósága és bősége, valamint a protestáns nevelési eljárás szakavatott s mondhatni autentikus ismertetése következtében nélkülözhetetlen forrásmunkája lesz mindazoknak, a kik a magyar tanítás ügynek s művelődésnek történetét akarják megismerni, vagy megírni.

A munka hazafias előszó után rendre adja a theologiai fakultás s a hét erdélyi kollegium történetét s mindannyinak az utolsó husz év állati állapotát. A kollegiumok történetét Pokoly József, Váro Ferencz, Török István dr., Lakatos Sámuel, Gönczy Lajos, Somogyi Jenő, Dósa Dénes és Székely Bendeguz tanárok írták meg. Nagy kár, hogy némelyik intézetnek csupán külső története van itt közzé.

A belső közös alakulást azonban bőven ismertetik a felügyelés, kormányzás és igazgatás, valamint a „Tantervek és oktatástani viszonyok” Parádi tollából. E fejezetek didaktikai iránymódj színvonalára emelkednek a mel-tők rá, hogy senki se hagyja olvasatlanul, a ki a nevelés iránt érdeklődik.

A további fejezetek a tanulók önkényes tevékenységéről, vagonügyekről és tanulmányi segélyforrásokról adnak számot, a munkák statisztikai kimutatások s az egyházköz-ségi népiszkolák története s állapotiraja egészíti ki.

A 260 oldalra terjedő negyedréf alaku könyvet az erd. ev. ref. egyházkerület igaz-gató-tanácsa adta ki. Ár 2 frt 50 kr.

K.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, ápril, 15.

Szilágyi Dezső bejelentette, hogy Boros Béli képviselő Aradon meghalt.

Jegyzőkönyvi résztvétet szavaszta meg.

Dániel miniszter javaslatot nyújtott be az országos statisztikai hivatal új épületéről.

Következett a pénzügyi tárca költségvetése.

A függetlenségi párt részéről az első szónok Molnár József Cs.-szerdai képviselő volt.

Határozati javaslatot nyújtott be, a melyben a fogyasztási adók bérbe-adásának megszorítását és az önálló jegybankot követelik.

Neumann Ármán után Helfy szintén a költségvetés ellen szölt.

Még a miniszter és Pap Elek beszélték.

Visszautasított kvóta arány

Budapest, ápril, 15.

A magyar kvóta bizottság tegnapi ülésén egyhangulag visszautasította az osztrák bizottság ismeretes, sértő ajánlatát.

A magyar bizottság a statusquo mellett nyilatkozott.

Vilmos császár Magyarországon.

Budapest, ápril, 14.

A tegnapi udvari ebéd után tartott cércle alkalmával Vilmos német császár megígérte Bánffy Dezsőnek, hogy még ez évben meglátogatja Magyarországot.

Kitüntetések.

Budapest, ápril, 11.

Vilmos császár Gologovszky külügyminiszternek a fekete sas rendet, királyunk Hohenlohe kancellárnak az aranygyapjas rendet adományozta.

Sajtóper.

Budapest, ápr, 14.

Takáts Zoltán barátja ezimen, majd később Szeless Adorján barátja felírassal a Magyar Újság egy-egy közleményt hozott, a melyekben arról volt szó, hogy Takáts Zoltán a balassa-gyarmathi börtönből megakart szökni, s ebben Kovács Etelka segítségére lett volna. E cikkek miatt Kovács Etelka sajtópört indított.

Mészáros Károly dr. újabb adománya.

Budapest, ápril 14.

Mészáros Károly dr. a nemes emberbarát ismét egy újabb jótékony adománnyal szaporította eddigi tetteinek számát. Most 4 ezer koronás alapítványt tett a szegény tödőbetegek sanatoriumára, a melyet tudvalevőleg Korányi Frigyes dr. tanár akar Budán a Hűvösvölgyben létesíteni.

Az olimpiai játékok.

Budapest, ápril, 14.

Az olimpiai játékok lefolyása nem kis csalódást okozott az athénieknek. A hírlapok panaszoják, hogy az ünnepek nem gyakoroltak olyan vonzóerőt a külföldre, mint a melyet reméltek. A külföldi athléták száma, ugymond az „Akropolis”, rendkívül csekély volt, és igen gyér számmal voltak azok, kik a külföldről azért jöttek Görögországba, hogy az olimpiai játékokat megnézzék. Természetesen a balsikerért első sorban a rendező bizottságot okozzák, mely nem gondoskodott

a külföldön a kellő reklámról és a mit tett, későn tette, de a balsikerhez az is hozzájárult, hogy az időpont rosszul lett megválasztva, különösen tekintve azt, hogy az idén a tél tovább tartott, mint máskor, a kormány és a sajtó megtett mindent a slker érdekében, és csak a vigasz marad, hogy azok a kik mégis eljöttek, legalább jó véleménnyel távoznak hazájukba.

A német császár Bécsben.

Bécs, ápril, 14.

Vilmos német császár tegnap azon főhercegekhez, a császárné pedig azon főhercegnőkhöz hajtatott, kik érkezésük alkalmával a vasuti állomáson megjelentek. A magas vendégek az illető helyeken névjegyeiket hagyták. Délben egy órakor gr. Eulenburg német nagykövettől dejeuner volt, melyen a császári pár, kir. hercegek, Hohenlohe hg. uémet kancellár és Lichnowsky hg. vettek részt. Ezután a császár Bádeni Kázmér gr. osztrák és Bánffy Dezső br. magyar miniszterelnököket fogadta. A kihallgatás után a kancellár tett a császárnak előterjesztéseket.

Bulgáriából.

Szofia ápril, 14.

Altalánosan elterjedt hír szerint a szizma kérdésében a tárgyalások annyira jutottak, hogy a bolgár exarka mint a napokban át helyezi szék helyét Szofióba, hol mint Bulgária és Kelet-Rumelia metropolitája önállóan vezeti bolgár egyház ügyeit. Ezzel szemben a bolgár macedonok közlönye „Pravó” határozottan megczafolja ezeket és hozzáteszi, hogy ép a bolgár exarka Monszinus József az, ki a leghevesebben tiltakozik a szizma eltolása ellen sőt ha az elfogadtnak kész méltóságáról lemondani.

A nevezett hírlap különben óva inti a a bolgárokat, hogy ne adják beleegyezésüket a szizma megszüntetéséhez, mert a bolgár szizma biztosítja a bolgárok nemzeti önállóságát és bár lehetséges, hogy Oroszország önzelenül működik közre, a megszüntetés érdekében mégis bizonyos, hogy ez csak arra vezetne, hogy Oroszország uralmát a kelet valamennyi egyházára kiterjessze.

Vilmos császár Rudolf siránál.

Budapest, ápril, 14.

Vilmos német császár — mint Bécsből táviratozzák, ma meglátogatta a kapuczinusok kriptájában porladó jóbarátjának Rudolf, trónörökös koporsóját és koszorút helyezett arra.

Malonyai Dezső kitüntetése.

Párizs, ápr, 15.

Mint a Magyar Értesítő írja a francia de l'Institution publique et des Beaux Arts miniszter hivatalosan tudomására hozta dr. Malonyai Dezső magyar írónak és tanárnak, hogy a francia írók előterjesztésére az Akadémia tisztjévé nevezte ki és őt az akadémiai érem palmájával tüntette ki.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Holnap, csütörtökön, ápril hó 16-án, 1896.

Arányi Dezső urnak,

a budapesti m. kir. operaház énekművésze-nek első vendégjátékál:

HOFMANN MESÉI.

Főszekesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapulajdenos:

MAGYARY MINÁLY.

Nyiltér.

JESZENSZKY FERENCZ

DIVATÁRÓHAZA,

Főüzlet: fűtér 7.

Fiók-üzlet: fűtér 4.

Bevásárlási utamból haza érkezvén és óriási mennyiségű árucikkok vételét által oly olcsó árakban vagyok képes azokat elárusítani, hogy a n. é. vevőkönység meglepetésére bizton számíthatok.

Teljes tisztelettel:

(3-4) **Jeszenszky Ferencz.**

Udvarhelymegyei takarékpénztár részvénytársaság Székely-Udvarhelyt.

Hirdetmény.

Az „Udvarhelymegyei takarékpénztár részvénytársaság” Székely-Udvarhelyen, a Kossuth-utcában egy emeletes bérházat épít, melyben saját hivatalos helyiségei is elhelyezést nyernek.

Versenyezni óhajtok fölhívtnak, hogy az építkezésre vonatkozó ajánlataikat 1896. évi április hó 26-ikának d. e. 10 órájáig nevezett takarékpénztári igazgatóságnál adják be; megjegyezve, hogy később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A vonatkozó munkákról szóló tervek és feltételek a nevezett igazgatóságnál folyó hó 17-étől kezdve naponta megtekinthetők; valamint a munkákra vonatkozó előírások ugyanott kaphatók, önköltség megtérítése mellett, melybe az egyes és összáratok pályázók kitenni és a költségvetést ajánlattal együtt és kellően lezárva, a fentírt időig beadni kötelesek. Távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlatok csak az összes munkákra adhatók.

Bánatpénzzel el nem látott ajánlat figyelembe nem vétetik, s az ajánlatban kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ösmeri s azoknak magát aláveti.

Székely-Udvarhelyt, 1896. ápril hó 12-én.

302. (1—1)

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Várdotfalva, Csobotfalva, Csomortán és Tapolca községekből álló Szt.-Péter egyházmegye tanácsa közhírré teszi, miszerint földmívelésügyi Miniszter úr 68072—894. számú rendeletével a „Nagyhasas”, ugynevezett Bályányos erdő részben 1158 kat. holdat tevő területen engedélyezett, s a kir. erdőhivatal által eszközölt törzsonkénti felvétel után 121,000 köbméterrel és 50,000 frt becser-tékkel megállapított 30 cm. átmérőn felül található, kereskedelmi célokra alkalmas fenyőfák tömege 50,000 frt kikiáltási árral — nyílt árverés útján — Csik-Somlyón, folyó évi Május hó 16-án reggeli 9 órakor fog Szt.-Péter egyházmegye plebaniális lakban a legtöbbet ígérőnek kihasználásra eladtni.

Miről árverezni óhajtok azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy az árverési feltételek a fent jelzett papi lakban bármikor megtekinthetők, sőt bővebb felvilágosítás szeresztető a csik-szeredai kir. erdőhivatalnál a hivatalos órákban.

Az árverezés zárt írásbeli és nyilvános szóbeli ajánlatok útján történik. A zárt ajánlatok 10% bánatpénzzel és egy darab 50 kros bélyeggel ellátandók, s azokban a megajánlott összeg szám és betűvel kiirandó, s magukban kell foglalni, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri s azoknak magát mindenben aláveti, s így felszerelve folyó évi Május hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig beadandók Szt.-Péter rom. kath. egyházmegye lelkészi hivatalába.

Kelt Csik-Somlyón, 1896. évi március hó 10-én tartott egyházmegyei tanácsüléséből.

Csizsér Pál,

h. gondnok.

Bodó Alajos,

plebános, egyh. tanács elnök.

Sz. 964—1896.

303. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy az „Economul” részvénytársaság végrehajtónak Valasutean Gavrilla és neje Krisán Floare hagyatékát, végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró) területén levő, Fejérd községben és határán fekvő és a Valasutean Gavrilla (kinek neje Krisán Floare) végrehajtást szenvedő nevén felvett fejérdi 285. sz. tjkvben A I. 1—3. rdz. 455, 456, 682, 3149, 3150. hrsz. birtokra 294 frt becserban; a fejérdi 191. sz. tjkvben A I. 1—3, 5, 7. rdz. 259, 260, 1350, 1701, 2046. és 3105. hrsz. alatti ingatlauból Valasutean Juon és Valasutean Kosztán kiskorut illető 1/5 rész jutalékra 124 frt 60 kr. becserban és a fejérdi 532. sz. tjkvben A I. 1. rdz. 1743, 1744. és 1745. hrsz. ingatlanból Kalló András és Istvánét illető 3/15-öd rész jutalékra 101 frt 80 kr. becserbent, mint ezen megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi május hó 15-ik napján délelőtti 10 órakor Fejérd községben, a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fog adtni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10%-át bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kolozsvárt, 1896. évi február hó 7-ik napján.

Dr. SZENTKIRÁLYI GYULA,

kir. törvényszéki bíró.

Sz. 35—1896.

304. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy ifj. Mihály Pál kolozsvári lakos végrehajtónak Bíró Sándor peteki lakos végrehajtást szenvedő elleni 51 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az oklándi kir. járásbíró területén levő, Petek község határán fekvő és a peteki 94. sz. tjkvben foglalt 187. hrsz. kert 95 frt, 188. hrsz. faház 160 frt, 344. hrsz. szántó 36 frt, 546, 847. hrsz. szántó, 848. hrsz. ruvás 29 frt, 974. hrsz. szántó 7 frt, 976. hrsz. szántó 5 frt, 1274. hrsz. szántó, 1276. hrsz. kaszáló 17 frt, 1471, 1472, 1474. hrsz. kaszáló 37 frt, 1542. hrsz. szántó 9 frt, 1671, 1672. hrsz. kaszáló 12 frt, 2384, 2386. hrsz. szántó 17 frt, 2737. hrsz. szántó 20 frt, 2961. hrsz. kaszáló 20 frt, 2963. hrsz. szántó 12 frt, 2967. hrsz. szántó 9 frt, 2998. hrsz. szántó 6 frt, 3264. hrsz. szántó 5 frt, 3288. hrsz. szántó 4 frt, 3374, 3376. hrsz. szántó 5 frt, 3709¹/₂. hrsz. kaszáló 5 frt, 3719¹/₂. hrsz. kaszáló 5 frt, 3720. hrsz. kaszáló 5 frt, 3914. hrsz. kaszáló, 3915. hrsz. szántó, 3916. hrsz. kaszáló 25 frt, 3921. hrsz. kaszáló 36 frt, 3996. hrsz. kaszáló, 3997. hrsz. szántó 9 frt, 4003. hrsz. szántó 7 frt, 4396. hrsz. szántó 23 frt, 4453, 4454, 4455. hrsz. kaszáló, 4456, 4457. hrsz. szántó 42 frt, 4761. hrsz. szántó 36 frt, 4976. hrsz. szántó 6 frt, összesen tehát 740 frtban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi június hó 10-ik napján délelőtti 10 órakor Petek község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10%-át, vagyis 74 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Okland, 1896. évi január hó 14. napján.

KARL ISTVÁN,

kir. aljbíró.

Első Erdővidéki Székely Hengerturó-gyár Baróthon.

A Székely-törönak gyártása Erdélyben nagyon elterjedt és a legtöbb üzletben **Incze-féle Baróthi-turó** gyanánt jön forgalomba. Nagy kötelességet vélek teljesíteni, midőn a n. é. közönség figyelmét erre felhívom és egyszersmind tudatom, hogy

kitűnő hirneves Székely-turóm

Kolozsvárt csakis a következő kereskedőknél árusítatik, u. m:

Kónya Sándor, Hirschfeld Sándor, Somlyai László, Jenei Lajos, Moldován József, Faltin Géza és Balázs Endre kereskedő uraknál.

296. (2—5)

Kitűnő tisztelettel:

INCZE GYULA.

Miután bevásárlásaimat csak igen nagy mennyiségben, készpénz fizetés mellett, a legolcsóbban teljesítem, minden további hirdetés mellőzésével tudatom, hogy összes legnagyobb raktáron levő czikkeimet, mint saját készítményű úri- és gyermek-ruhákat, úri- és női czipőket, kalapokat, gallérokat, nap- és esőernyőket

minden elfogadható árban,

még a

végeladásnál is olcsóbban árusítom ki,

ugy, hogy mindenki teljesen kielégítve lesz.

Éppen így különös figyelmébe ajánlom **nagy szabóműhelyemet**, mely egy kiválóan jeles szabómester vezetésével áll, s mely óriási mennyiségű s minden fajta bel- és külföldi, garantált valódi **gyapju-szővet raktárral** van ellátva, s a hol **mától kezdve** bámulatos olcsó árban vétetnek fel **mérték utáni megrendelések**, s melyeknek már **24 óra alatt** eleget is teszünk.

Saját érdeke a nagyérdemű közönségnek, hogy mindezt állításunk valódiságáról mihamarább meggyőződjék.

Az összes árukat a legelőnyösebb részletfizetés ellenében is kiszolgáltatjuk.

Alázatos szolgálója:

247. (6—8)

ASCHER IZSÁK,

kész férfi- és gyermek-ruhák szabóműhelye és nagy raktára,

Nagy-Szeben, Heltau-u. 4—6. sz.

POSZLER és TÁRSA

DIVAT-ÁRUHÁZA,

Kolozsvárt, belhid-utca „Hungária” alatt.

20 kr. egy méter jó szőnyeg.	1 frt 40 kr. egy drb. vanyelű napernyő.
50 kr. egy méter manilla szőnyeg.	1 frt 70 kr. egy drb. felselyem vanyelű napernyő.
2 frt 50 kr. egy nagy 3 m. hosszú, 2 m. széles szőnyeg.	2 frt 50 kr. egy drb. tiszta selyem eső- és napernyő.
28 frt egy nagy 3 m. hosszú és 2 m. széles nyírott szőnyeg.	3 frt egy pár női fűzős sárga czipő.
3 frt 60 kr. egy 2 személyes Csemur paplan.	3 frt 60 kr. egy pár fűzős barna uni czipő.
4 frt 50 kr. egy tengerifü mátrács.	1 frt 40 kr. egy pár 3. u. szerkesztett gombos női bőrkesztyű.
7 frt 50 kr. egy afrik mátrács.	1 frt 60 kr. egy ablakra való tuniz-függöny.
16 kr. egy méter csipke-függöny.	3 frt 40 kr. egy készlet 2 ág és 1 asztalterítő.
35 kr. egy méter csipke-függöny színes.	1 frt 60 kr. 12 darab len-zsebkendő.

242. (86—100)

F E R E N C Z-

pálinka (sós borszesz)

VÉRTES gyógyszerész-féle
használatban a leghatásosabb.

Egy üveg ára 1 és 2 korona.

Kapható:

Gyógytárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben.

Továbbá ajánlatnak a „Sas-gyógytár” világhírű gyógyszerei, u. m.: Dr. Heuffel-féle gyomor eszenzia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Bannati növény-nedv, Herculifürdői közsévszesz, Injektio és capsules végtelek stb.

Raktárak Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszerész, Gergely Ferenc, Papp Ernő, Papp Kristóf, Kónya Sándor, Segesváry és Társa, Veisz József utóda kereskedők. Tordán: Karácsonyi Lajos kereskedő, valamint

Vértés Lajos „sas-gyógytár” Lugoson 460. sz.
104. (9—25)

Egy igen jó forgalmu csinosan berendezett

czipő- és férfi divat-üzlet

haláleset miatt

azonnal eladó.

3000 frt befektetés szükséges.

Értekezhetni belmagyar-utca 2. szám alatt

NAGY I. czégnél. 298. (3—3)

ELADÓ ERDŐ.

Gróf TELEKI IMRE tulajdonát képező és **SZÓTELKE** községben levő, mintegy 100 hold területű, 40—50 éves, nagyobbára

tölgyes erdő faterméke

eladó.

Vevők írásbeli ajánlataikat folyó évi április hó 24-ik napjáig ügyvéd **GAJZAGÓ MANÓ** irodájában Kolozsvárt beadhatják, hol a feltételekre nézve is felvilágosítást nyerhetnek. 285. (3—3)

Vetőknek ajánlunk:

Prima arankamentes vörös heremagot . . . 34 frt,
Baltaczin-magot . . . 9 „
Bükköny-magot . . . 6 „
Eredeti Ehrfurti takarmányrépa-magot . . . 23 „

m. mászáját a m.-ludasi állomáshoz szállítva.

Megrendelések kórtnek:

MORITZ és DEUTSCH

vetőmag-osztály **Maros-Ludas.**

Vörös heremagot bármily mennyiségben legmagasabb napi árban vásárolunk.

Kérünk mintázott ajánlatokat.

292. (2—8)

Végleges kiárusítás!

Van szerencsém tudatni a n. é. évőimmal, hogy 25 év óta fennálló, Belközép-utca 3. szám alatt levő

fehérnemű- és vászon-raktáromtól

makacs betegségem miatt elkerülhetlen szükségessé vált mentől előbb megválnom, e végből a raktáron levő **összes árukat** hatósági engedély és felügyelet alatt

gyári áron.

Len damast késmárki asztalneműt
20 százalékkal,

még azon alul is árusítom el.

E kedvező alkalomra felhívom n. é. evőim figyelmét a raktáromon levő czikkekeni szükségleteit nálam olcsón fedezheti, az egész raktár vevőjét külön előnyben részesíthetem.

A kiárusítással **PÁSKUJ JÁNOS** urat bízom meg.

196. (10—25)

Tisztelettel: **SÁRGA KRISTÓF.**

Legjobb minőségű nem usztatott száraz tűzifa

Betegh Péter

faraktarából kapható.

4 köbméter nem usztatott I. oszt. hasábos bükkfa II frt.
4 „ „ „ I. „ „ tölgyfa 10 „

Házhoz szállítva 1 frttal drágább.

Waggon számra jelentékeny árengedmény.

Megrendelhető:

Somlyay László, Kónya Sándor fiókja, Csiki Mihály, Dániel Antal, Király Gyula, Voith Miklós, Hirschfeld Sándor, Császár Dávid, Jenei Lajos főtéri üzletökben, Papp Kristóf belközép-, Bojári Sándor nagy-utcai üzletökben és

BETEGH PÉTER beltorda-utca 2. szám alatt irodájában.

PONTOS ÉS GYORS SZÁLLÍTÁS.

10,000 drb. száraz faragott kerítés oszlop (Sasfa)

darab számra feltűnő olcsó árban kapható.

A sasfák kizárólagosan csak nálam rendelkezhetők meg: Beltorda-utcai irodahelyiségemben (Takarékpénztár-épület).

Szerszámoknak alkalmas Gyertyánfa, Juharfa és Tölgyfa is kapható.

Tisztelettel:

170. (12—12)

Betegh Péter.